

GOEDE PRAKTIJKEN IN DE GRAFIMEDIA 3:

OPLOSMIDDELEN- REDUCTIE IN DE SIGN EN ZEEFDruk

Uitgave van:
Werkgroep Arbeid en Gezondheid Grafimedia (WAGG)

INLEIDING

Gezond en Veilig Werken (kortweg: G&VW) in je bedrijf gaat niet vanzelf. Daar moet je als werkgever en werknemers goed over nadenken. Gelukkig heeft de Grafimedia voor de meeste werkhandelingen een praktische oplossing gevonden.

In sommige gevallen is het voor werkgevers en werknemers handig om eerst een praktijkvoorbeeld te zien, voor ze zelf aan de slag gaan. De gedachte hierachter is dat je met een goed voorbeeld veel makkelijker een verbetering in je veiligheidsbeleid kunt doorvoeren. Dus leren van de ervaringen van anderen. Het is voor de bedrijven belangrijk de "goede praktijken" binnen de branche te kennen en de eigen manier van werken hierop af te stemmen. Dit informatieboekje "Oplosmiddelenreductie in de sign en zeefdruk" is daar een goed hulpmiddel bij.

Een *Goede Praktijk* (ook wel *Best Practice* genoemd) is een techniek, werkmethode of werkhandeling, die zich effectiever heeft bewezen, dan andere methodes.

In dit informatieboekje gaan we dieper in op het systematisch terugdringen van Vluchtige Organische Stoffen (kortweg: VOS) en andere gevaarlijke stoffen.

De ervaringen van de bedrijven die je zijn voorgegaan (of nog mee bezig) zijn in het uitbannen van oplosmiddelen, zijn vastgelegd in dit informatieboekje. Op basis van de uitleg kan je zelf aan de slag. Wellicht boek je niet direct succes. Daarom moet je oplosmiddelenreductie stapsgewijs aanpakken. Maak er een verbeterproject van.

De volgende onderdelen komen in deze brochure aan bod:

1. Randvoorwaarden.
2. Goede praktijken in de offset.
3. Van goede praktijk, naar actie.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
1. WAAR WORDEN OPLOSMIDDELEN GEBRUIKT IN DE SIGN EN ZEEFDruk	4
2. RANDVOORWAARDEN VOOR 'GOEDE PRAKTIJKEN': OPLOSMID-DELENREDUCTIE IN DE SIGN EN ZEEFDruk	5
2.1 Voordelen van oplosmiddelenvrije sign en zeefdruk	5
2.2 Waar loop je tegenaan bij inzet van oplosmiddelenvrij middelen in de sign en zeefdruk	7
3. GOEDE PRAKTIJKEN IN DE SIGN	8
4. GOEDE PRAKTIJKEN IN DE ZEEFDruk	9
5. VAN GOEDE PRAKTIJK NAAR ACTIE	11
MEER INFORMATIE	12

1. WAAR WORDEN OPLOSMIDDELEN IN DE SIGN EN ZEEFDruk GEBRUIKT?

De markt is sterk in beweging. Zeefdruk is daarvan een treffend voorbeeld. Zeefdruk werd vroeger gezien als aparte subsector binnen de Grafimedia, maar integreerd steeds meer in de Signbranche. Wel blijft industriële zeefdruk en verwerking van textiele weefsels twee meer op zichzelf staande technieken. De tendens is wel dat in de textiel meer overgestapt wordt naar transfersystemen.

In zowel de zeefdruk- als sign-branchen wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen. De bekendsten zijn natuurlijk de Vluchtige Organische Stoffen (kortweg VOS). Maar denk ook aan bepaalde UV-inkten, waar verdachte gevaarlijke (CMR-)stoffen in kunnen zitten. Veel onderzoek naar materialen en stoffen blijft in de toekomst noodzakelijk om beter invulling te geven op het gezond en veilig werken met schadelijke stoffen.

De ontwikkelingen in de zeefdruk hebben de grootste schreden gezet om het gebruik van oplosmiddelen terug te dringen. Implementatie van het drukken met UV-inkten is daar een voorbeeld van. Ook aanpassingen van de inkt waar nu aanzienlijk minder schadelijke stoffen zitten.

In de sign zijn ook stappen gemaakt met de ontwikkeling en toepassingen van de diverse print-technologieën. Vooruitgang is geboekt om schadelijke middelen zo veel mogelijk onder controle te krijgen en indien mogelijk, oplosmiddelvrij te werken. Het werken met zeefdrukmachines en printers met een diversiteit aan inkt vereist een gedegen technische opleiding waardoor technieken en de kennis van apparatuur met mogelijkheden inzichtelijk wordt gemaakt.

Bij een aantal processen, waaronder sign en zeefdruk, wordt gebruik gemaakt van oplosmiddelhoudende stoffen. Zoals in inkt en lakken, maar ook reinigingsmiddelen. Het gehalte aan organische stoffen (VOS) kan variëren tussen de 40 en 85%. Het vervangen van deze stoffen blijkt niet altijd even makkelijk te zijn door specifieke producteisen.

In de sign-, print- en zeefdrukindustrie worden oplosmiddelen in de volgende situaties toegepast:

- het reinigen en doorspuiten van spuitkoppen;
- als schoonmaak en reinigingsmiddel;
- als bestandsdeel van inkt en coatings;
- als verdunningsmiddel.

Wat zegt de wet- en regelgeving over de termen *dagelijkse* en *niet-dagelijkse* reiniging:

Voor de volgende werkzaamheden geldt (Arbeidsomstandighedenbesluit, artikel 4.32c):

- A. Het reinigen van machines of machine-onderdelen, gereedschappen of materialen die worden gebruikt in de sign- en zeefdrukindustrie.
 - B. Het zeefdrukken van papier en karton dat is bestemd voor toepassingen in binnenruimten en dat zwaarder is dan 135 gram per vierkante meter.
- Alle producten die worden gebruikt voor werkzaamheden onder (A), bevatten ten hoogste 0,1 volumeprocenten gehalogeneerde koolwaterstoffen of monoaromaten met een dampspanning van meer dan 0,1 millibar bij 20°C en hebben een vlampunt van ten minste 21°C.
 - Producten die worden gebruikt bij werkzaamheden onder (B), bevatten ten hoogste 150 gram vluchtige organische stoffen per kilogram product.

2. RANDVOORWAARDEN VOOR 'GOEDE PRAKTIJKEN': OPLOSMIDDELENREDUCTIE IN DE SIGN EN ZEEFDruk

Goede Praktijken zijn ideale oplossingen en/of ervaringen voor andere bedrijven om het wiel niet opnieuw te hoeven uit te vinden voor een praktijksituatie. Het zijn verzamelingen van cases die in bepaalde praktijksituaties hun nut hebben bewezen. Tenslotte leren we van elkaar door de ervaringen te delen. Daarom zijn Goede Praktijken beschreven vanuit wisselende omstandigheden en kunnen voor de lezer op een afwijkende manier worden toegepast.

Bewustwording is de eerste stap om oplosmiddelen en andere schadelijke stoffen te reduceren. Men dient bewust te zijn van de mogelijke gevaren en risico's die zich kunnen vormen bij het gebruik van gevaarlijke middelen om een verandering te kunnen bewerkstelligen. De meeste voorkomende gevaren zijn:

- (licht) ontvlambaarheid van de stof;
- heeft ontvettend werking op de huid;
- irriteert de ogen;
- allergieën;
- bij inademing kan het irritatie opleveren aan de luchtwegen.

2.1 VOORDELEN VAN OPLOSMIDDELENVRIJE SIGN EN ZEEFDruk

Volgens de Arbowet is iedere werkgever wettelijk verplicht de arbeidsrisico's zo veel mogelijk uit te bannen.

Het liefst zo veel mogelijk bij de bron, maar anders via bescherming van de medewerkers via bijvoorbeeld de inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Deze aanpak wordt ook wel de arbeidshygiënische strategie genoemd.

Tegenwoordig wordt met betrekking tot het terugdringen van gevaarlijke stoffen het zogenaamde STOP-systeem gehanteerd. Dit is in wezen een "praktische invulling" van de arbeidshygiënische strategie. STOP staat voor:

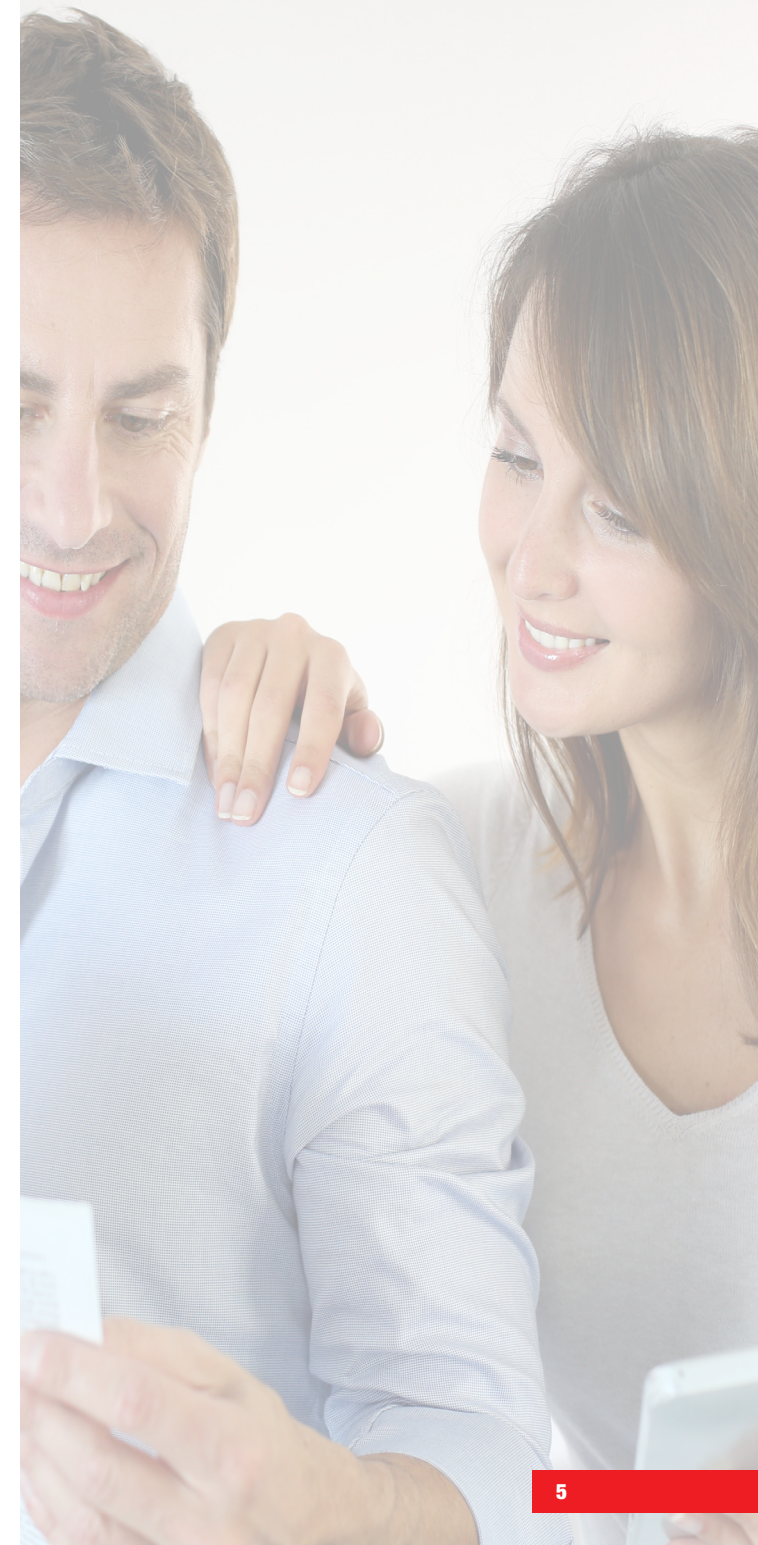
Substitutie / vervanging van de stof (= bronaanpak)

Technologische maatregelen nemen (zoals plaatselijke afzuiging)

Organisatorische maatregelen nemen (zoals werkinstructies, taakroulatie)

Persoonlijke beschermingsmiddelen geven (zoals handschoenen, halfgelaadsmaskers)

Sommige chemische bestanddelen zijn vaak nodig om een product verwerkbaar te maken, maar hoe minder gevaarlijke stoffen je nodig hebt, hoe beter dat is voor zowel de mens als het milieu. Sommige bestanddelen lijken zelfs carcinogeen (kankerverwekkend) te zijn. En dat willen we natuurlijk niet hebben.

De belangrijkste voordelen om oplosmiddelen vrij werken in de sign en zeefdruk zijn:

1 Gezondere arbeidsomstandigheden

Oplosmiddelen worden naar de vluchtigheid/ brandbaarheid onderverdeeld in meerdere klassen (zie de onderstaande tabel). K3-middelen of hoger verdampen minder snel tijdens het gebruik, omdat deze een hoger vlampunt hebben. Dat betekent dat de gebruikers minder worden blootgesteld aan gevaarlijke dampen van oplosmiddelen, waardoor de schadelijke concentraties in de lucht ook fors verminderd worden ten opzichte van het gebruik van bijvoorbeeld K1-middelen. Deze reductie kan oplopen tot wel 90%.

K-Klasse	Vlampuntbereik	Geschat % dat verdamt binnen 48 uur
K0	< 0°C	100% (zeer snelle verdamping)
K1	0 tot 21°C	80%
K2	21 – 55°C	30%
K3	55 – 100°C	5%
K4	> 100°C	0%

Tabel 1: K-klassen, hun vlampuntbereik en verdampingsgraad

2 Eenvoudiger (en dus goedkoper) ventilatiesysteem

Er gelden zogenaamde grenswaarden aan de concentratie dampen waar medewerkers aan blootgesteld mogen worden. Om de concentratie van dampen in de werkruimte tot een minimum te beperken, zal je dus over een afdoende afzuig- en ventilatiesysteem moeten beschikken. Bij het gebruik K3-middelen of hoger is de verdampingsgraad veel lager, dan bij een K0-, K1- of K2-middel, waardoor minder afzuigen en ventileren nodig is. Dat bespaart kosten in de omvang van het ventilatiesysteem en voorkomt ook dat je geconditioneerde lucht zo maar naar buiten blaast.

3 Effectiever gebruik

Bij inzet van minder oplosmiddelhoudend middelen (K0-, K1- of K2-middelen) speelt de hoeveelheid ingezet oplosmiddel weinig of geen rol, omdat overtollig middel gedurende het proces verdampt. Bij de inzet van K3-middelen of hoger moet je juist met minimale hoeveelheden werken, omdat je anders last hebt van (vettig) residu.

4 Minder strenge opslageisen

Omdat K3-middelen of hoger niet meer getypeerd worden als brandgevaarlijk, zijn de opslageisen uit de PGS 15-richtlijn aanzienlijk minder streng.

5 Geen brandgevaar

K3-middelen of hoger zijn niet meer getypeerd als brandgevaarlijk. Dat draagt natuurlijk bij om het risico op brandgevaar in het bedrijf te minimaliseren.

6 Gunstige verzekeringsvoorwaarden

Zoals het spreekwoord zegt: “Voorkomen is beter dan genezen”. Hoe meer bronnen in het bedrijf aanwezig zijn die een brand of ongeval kunnen veroorzaken, des hoger zijn de eisen en dus de kosten vanuit de verzekering. Bij het afsluiten van een brandverzekering wordt namelijk ook de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen meegewogen.

7 Betere alternatieven

De alternatieven in de markt op het gebied van minder schadelijke middelen is de afgelopen jaren sterk toegenomen, waardoor bedrijven zonder veel productieproblemen kunnen overstappen op minder

schadelijke alternatieven. Het meedenken van je leverancier(s) is hierbij wel belangrijk.

8 Medewerkerstevredenheid

Medewerkers worden gezien als het grootste kapitaal van een bedrijf, waar je zuinig op moet zijn. Het hebben van ongezonde en onveilige werkplekken draagt bij aan verloop van je beste arbeidskrachten. Het is verstandig om voldoende aandacht te besteden aan de bescherming tegen te hoge concentraties oplosmiddelen. Geef als leidinggevende daarbij altijd het goede voorbeeld en stimuleer medewerkers mee te denken aan het veiliger maken van hun eigen werkplek. De inzet van 100% K3-middelen of hoger maakt daar een belangrijk onderdeel van uit.

9 Verhoging van betrokkenheid

Door het veranderingsproces gezamenlijk aan te pakken en betrokkenheid en bewustwording te creëren bij de medewerkers, ontstaat een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel. Hierdoor wordt de kans vergroot dat de verandering gaat slagen.

10 Branchegerichte steun

De sociale partners in de Grafimedia bevorderen al jaren het Gezond en Veilig Werken binnen de sector. Zo is in de CAO vastgelegd dat er een inspanningsverplichting is om de sector oplosmiddelen vrij te krijgen. Een prima stimulans om als ondernemer extra inspanningen te leveren om de licht ontvlambare oplosmiddelen zo veel mogelijk uit te bannen.

2.2 WAAR LOOP JE TEGENAAN BIJ HET REDUCEREN VAN OPLOSMIDDELENGEBRUIK IN DE SIGN EN ZEEFDRIUK

Uit opgedane ervaringen van de bedrijven die zijn voorgegaan (voorlopers) blijkt dat de overstap soms best lastig kan zijn. De overstap bij Zeefdruk kan ingewikkelder zijn dan bij Sign. Hieronder is een opsomming gegeven van mogelijke valkuilen bij de overschakeling naar alternatieve/minder vluchtige reinigingsmiddelen.

1 Te weinig tijd om het proces in gang te zetten

Het overstappen naar een minder schadelijk middel is een proces waar je voldoende aandacht voor moet hebben. Je mag niet verwachten dat je het ene middel eenvoudig kunt vervangen door het andere. De gebruikers moeten over voldoende tijd beschikken om hun ideeën aan te dragen en alternatieven te kunnen testen.

2 Alternatief is niet beschikbaar

Informeer jezelf eerst of in jullie type druk- of print-proces een overstap naar een alternatief middel technisch haalbaar is. Neem hiervoor contact op met je leverancier(s). Niet alleen je gevaarlijke stoffen leverancier, maar ook je machineleverancier. Mocht je weinig ondersteuning van je leveranciers krijgen, overweeg dan verder om je heen te kijken. Vraag naar de opgedane kennis bij collega's in de branche. Uit ervaringen van voorlopers in de Sign en Zeefdruk, lopen de ontwikkelingen bij de schoonmaakmiddelen achter op die van de inkt zelf. Er zijn al diverse soorten inkt die vrij zijn van oplosmiddelen uit de K0-, K1- of K2-klasse. Maar bij de schoonmaakmiddelen is dat nog niet helemaal het geval, al gaat het

daar ook veel beter mee, dan vroeger. Steeds vaker wordt gebruik gemaakt van schoonmaakmiddelen van de K3-klasse.

3 Gebrek aan een stabiele situatie

Het is belangrijk om vanuit een stabiele situatie te starten. Verander tijdens de overstap geen andere hulpstoffen in het productieproces. Als er zich obstakels voordoen tijdens het vervangen van meerdere hulpstoffen wordt het namelijk veel lastiger om uit te vinden waar of wat er misging en door welke stof. Het veranderen van materialen, bijvoorbeeld tijdens de aanschaf van een nieuwe zeefdrukmachine, een groot formaat printer of een ander apparaat, is wel een uitgelezen kans om in het veranderproces direct over te stappen naar een minder schadelijk middel. Ook om de omgeving met ventilatie en (bron)afzuiging aan te passen.

4 Gebrek aan informatie en kennis

Voordat je aan de slag kunt gaan met de invoering van alternatieven, moet je je eerst goed (laten) informeren. Controleer eerst aan de hand van het veiligheidsinformatieblad (VIB) of een leverancier inderdaad met een beter/schoner/gezonder alternatief is gekomen. Verder is kennis en inzicht nodig bij alle betrokkenen. Volg daarom de ontwikkelingen in de branche nauwlettend, om op de hoogte te blijven van de mogelijkheden en onmogelijkheden. Door een juiste combinatie van techniek, kennis, kunde en houding kan de inzet van 100% K3-middelen of hoger een succes worden. De voorlopers in de sector hebben dit al jaren geleden bewezen.

5 “Onbekend maakt onbemind”

Drukkers kunnen het gebruik van K3-middelen of hoger als tijdrovend en lastig ervaren. Dit komt omdat deze middelen vaak vettig zijn en er nog nagewassen moet worden terwijl met een K0, K1 of K2 hardnekkig vuil gelijk eraf is (zonder nawassen). Besteed als werkgever daarom voldoende aandacht aan het verbeteren van de perceptie rond alternatieve middelen. Het gaat tenslotte om de gezondheid van de gebruikers.

6 Gebrek aan interne samenwerking

Een verandering ontstaat vanuit het hart van het bedrijf. Dat betekent dat het een gezamenlijk aanpak is en niet van één individu. Het belang van oplosmiddelenvrij drukken dient vanuit het directieniveau daarom duidelijk kenbaar te zijn gemaakt. Gebeurt dit in onvoldoende mate, dan bestaat de kans dat het veranderproces stagneert. Informeer de medewerkers dat er gezocht wordt naar een alternatief en luister naar hun ideeën. Zorg dat de resultaten ook onderling worden gedeeld.

7 Oude middelen zijn in handbereik

Ben je eenmaal overgestapt op een beter alternatief? Zorg dat alle oude restanten en voorraden afgevoerd worden of retour gaan naar de leverancier. Dit voorkomt dat medewerkers misgrijpen en kiezen voor het 'oude normaal'.

8 Onvoldoende tijd nemen voor testen

Het snel overstappen naar een alternatief middel zonder voldoende tijd te nemen voor het testen en succesvol kunnen inzetten van de betreffende stof kan leiden tot demotivatatie van medewerkers wanneer zij elke keer een ander middel voor gebruik krijgen.

Laat je goed informeren over de verschillende alternatieven, hun fysische en chemische eigenschappen en de gebruiksvoorwaarden. Vraag de leverancier ook naar 'goede praktijken' (best practices) over hun minder schadelijke alternatieven. Informeer ook eens bij collega's over hun ervaringen. Maak gezamenlijk een plan en bijbehorende procedures om met de alternatieve middelen te gaan werken. Houd vervolgens de regie over de uitvoering en communicatie. Van uw leverancier mag u verwachten dat u hierin wordt ondersteund.

3. GOEDE PRATIJKEN IN DE SIGN

Steeds meer bedrijven zijn inmiddels overgestapt op de minder vluchtige en schadelijke middelen. Hieronder vind je een aantal belangrijke randvoorwaarden voor de Sign om de overstap naar volledige inzet van alternatieve middelen succesvol te kunnen maken:

1 Vervanging en nieuwe investeringen

Bij vervanging van een machine of printer is het altijd goed om te kijken naar het beste alternatief waar geen of minder schadelijke oplosmiddelen gebruikt worden. Het is een uitgelezen kans om tijdens de vervanging direct over te stappen naar een beter alternatief. Er zijn diverse leveranciers die een inruil korting aanbieden voor een oude machine. Maak gebruik van deze mogelijkheid wanneer je machine afgeschreven is en aan vervanging toe is.

2 Vooronderzoek

Besteed voldoende tijd en aandacht aan het vooronderzoek. De machines zijn doorontwikkeld en de keus zal ruim zijn. Ga voor jezelf goed na aan welke eisen de machine moet voldoen, de aansluiting met de huidige systemen en het aanbod van de producten die je maakt.

3 Blijf in overleg met je leveranciers

Betrek je leveranciers en blijf altijd in gesprek. De ontwikkelingen gaan de laatste jaren snel. Door in gesprek te blijven en het doel voor ogen te hebben voor oplosmiddelenreductie, worden de krachten gebundeld en wordt de kennis vergroot.

4 Interne ambassadeurs

Als het goed is zijn er altijd een paar medewerkers die van zichzelf gemotiveerd zijn om gezonder en veiliger te werken. Deze medewerkers zijn belangrijk voor je bedrijf, omdat ze als “interne ambassadeurs” kunnen optreden.

5 Inkoopprocedure en afspraken

Maak duidelijke interne afspraken en zorg dat niet iedereen zo maar stoffen kan bestellen en testen. Schakel de preventiemedewerker in voor de beoordeling van nieuwe middelen. Door het VeiligheidsInformatieBlad (VIB) vooraf goed door te lezen, voorkomt dat je wellicht nog schadelijkere stoffen inkoopt. Neem bij twijfel contact op met de Helpdesk Arbografimedia voor een advies.

6 Scholing

Maak gebruik van scholing om je kennis te vergoten. Veelal worden de diverse opleidingen aangeboden met aantrekkelijke subsidies. Je krijgt dan meer inzicht in de techniek en de mogelijkheden en toepassingen die het systeem nu eenmaal biedt. Daarbij worden tevens de stoffen behandeld welke voor het proces inzetbaar zijn.

4. GOEDE PRATIJKEN IN DE ZEEFDRIJF

Hieronder vind je een aantal belangrijke randvoorwaarden voor de zeefdruk om de overstap naar volledige inzet van alternatieve middelen succesvol te kunnen maken.

1 Vervanging van de stoffen

Vervang de vluchtige oplosmiddel houdende stoffen door minder vluchtige stoffen of oplosmiddelenvrije alternatieven. Lees het VeiligheidsInformatieBlad (VIB) goed door en zorg dat de alternatieve stoffen minimaal een vlampunt hebben van > 55°C.

2 Afscherming en scheiden van werkruimtes

Zorg voor scheiding van ruimtes waar inkten worden gemengd of zeefdrukramen worden gereinigd. Zo blijft de verdamping van oplosmiddelen beperkt tot de ruimte waar ze worden ingezet en worden de medewerkers minder blootgesteld aan dampen vanuit handelingen waar gevaarlijke dampen vrijkomen.

3 Automatiseren

Automatiseren gaat steeds verder. Alhoewel in de zeefdruktechnieken dat langzamer gaat dan bij andere druktechnieken, zijn er wel mogelijkheden om een deel van het proces te automatiseren. Denk bijvoorbeeld aan de automatisch reiniging van zeefdrukramen in een gesloten systeem.

4 Blijf in overleg met je leveranciers

Ook voor de zeefdruktechniek geldt dat je er goed aan doet om in contact te blijven met je leveranciers

voor de ontwikkelingen en alternatieven op de markt en de mogelijke oplossingen voor je bedrijfsspecifieke situatie. Dit hoeft niet alleen bij de grondstofmaterialen leveranciers maar ook bij je machine leveranciers.

5 Betrokkenheid van eigen medewerkers

Ook in uw bedrijf zijn als het goed is altijd een paar medewerkers die van zichzelf gemotiveerd zijn om gezonder en veiliger te werken. Deze medewerkers zijn belangrijk voor je bedrijf, omdat ze als “interne ambassadeurs” kunnen optreden. Betrek deze medewerkers goed bij het veranderproces. Zij kunnen hun eigen beleving en ervaring delen en andere medewerkers motiveren.

7 Testen van alternatieven

Ga actief aan de slag met testen. Zonder testen kom je er niet achter wat de mogelijke valkuilen kunnen zijn van het alternatief. De medewerkers kunnen dan tijdens het testen de stof zelf ervaren. Kijk ook of het mogelijk is om met de UV-technologie aan de slag te gaan. Info is ruimschoots voorhanden. Lees daarvoor de brochure UV-systemen leren kennen, leren gebruiken (te downloaden op Arbografimedia).

8 Bewustwording en draagvlak

Zorg dat medewerkers bewust zijn van de gezondheidsrisico's die gepaard gaan met het werken met oplosmiddelen. Wanneer men hiervan bewust is, zal het acceptatieniveau hoger zijn om mee te werken aan het veranderproces.

9 Feedback

Vraag gericht naar terugkoppeling of verbetermogelijkheden van de medewerkers. Dit geeft een gevoel van waardering en betrokkenheid.

10 Opruimen van oude voorraden

Eenmaal overgestapt op een betere alternatief? Zorg dan wel dat de oude voorraden verwijderd en afgevoerd worden. Men grijpt dan minder snel terug naar het ‘oude normaal’.

11 Scholing

Maak gebruik van scholing om je kennis in de zeefdruktechniek te vergroten. Er worden opleidingen aangeboden met aantrekkelijke subsidies. Je krijgt dan meer inzicht in de specifieke techniek met onder andere de diversiteit aan zeefdrukgasen met de eigenschappen. Veiligheid en Milieu met VIB's, GHS, P- en H zinnen en Persoonlijke Beschermings Middelen wordt ook behandeld in een hands-on opleiding.

5. VAN GOEDE PRAKTIJK NAAR ACTIE

Hopelijk ben je enthousiast geworden om (verder) te gaan met het uitbannen van schadelijke middelen. Gelukkig heeft onze sector veel aandacht voor het reduceren van vluchtige stoffen en voldoende goede praktijken ontwikkeld om je hierbij te ondersteunen. En weet dat al veel bedrijven de stap naar oplosmiddelvrij Sign en Zeefdruk met succes hebben gemaakt. Je hoeft het wiel dus niet opnieuw uit te vinden.

TIP:

Maak gebruik van de ARBO RI&E Grafimedia om de analyse en monitoring ten aanzien van het gebruik van wasmiddelen uit te voeren. Het programma is hier speciaal voor ingericht en geeft je een handige terugkoppeling van de status quo in je bedrijf.

Ook kan je voor je eigen bedrijfssituatie een blootstellingsbeoordeling ten aanzien van oplosmiddelen (VOS) uitvoeren. Hiervoor is een speciale rekenmethodiek ingebouwd op basis waarvan je kan beoordelen of de ventilatie in jullie productiehal voldoende is om blootstellingsgevaar te voorkomen. Maak hier dus gebruik van.

De volgende instrumenten kunnen je helpen om van goede praktijk naar actie te komen:

■ Arbocatalogusthema's

Er zijn een aantal Arbocatalogusthema's opgesteld waaronder Thema 5 – Werken met gevaarlijke stoffen en

Thema 7 – Oplosmiddelenreductie in de zeefdruk. Beiden kunnen je helpen voor achtergrondinformatie en praktische oplossingen.

■ Zelfscans

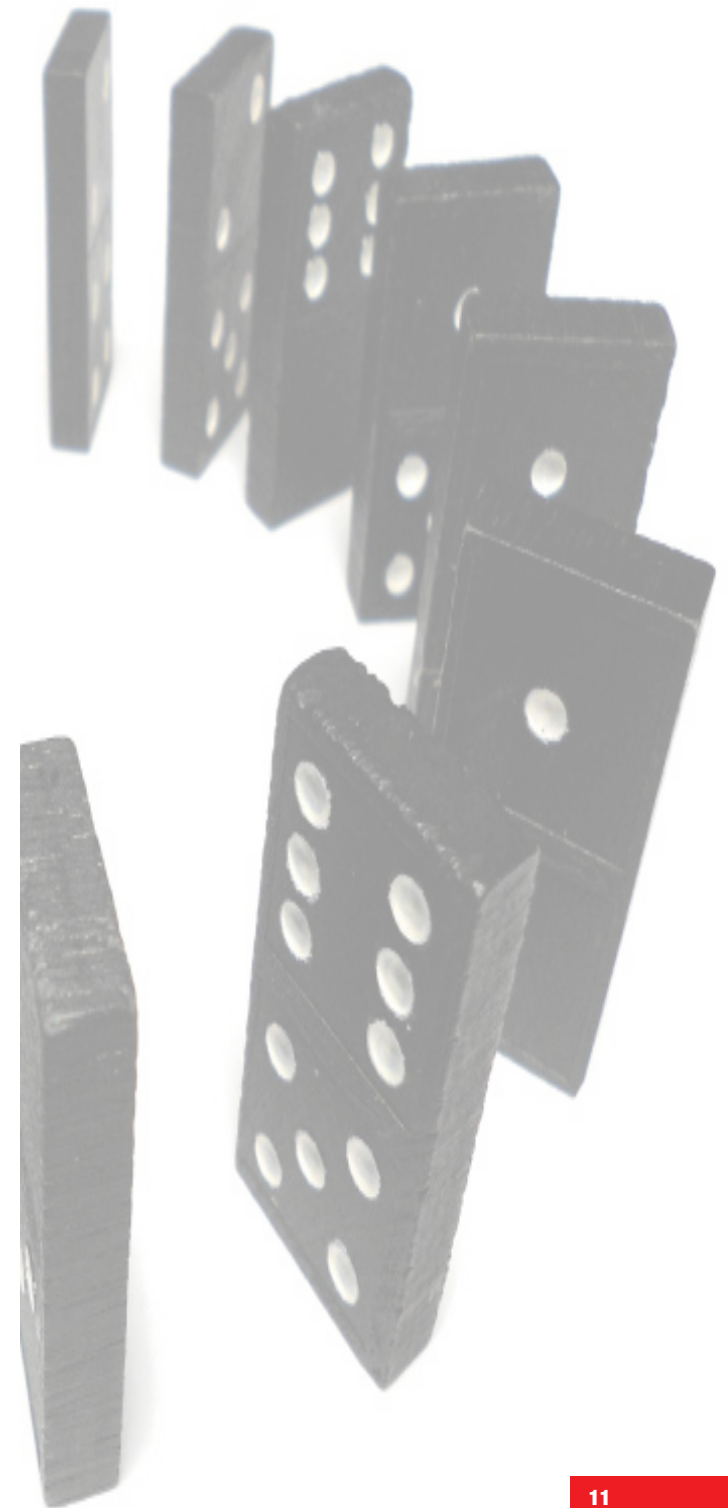
Er is een aantal zelfscans ontwikkeld voor bedrijven die bij kunnen dragen aan het creëren van inzicht in je eigen bedrijf. Deze scans kunnen zowel door de werkgever als de werknemer worden ingevuld. Een van deze scans is 'Bedrijfsscan Veilig en Gezond werken met gevaarlijke stoffen (t.b.v. werknemer)'. De scans zijn te vinden op www.arbografimedia.nl

■ Arbo RI&E Grafimedia

De Arbo RI&E Grafimedia is een branche specifiek instrument om een risico-inventarisatie en evaluatie uit te voeren. Het instrument biedt verder een inventarisatie en evaluatie. Waaronder een oplosmiddelenreductieplan dat bedrijven kunnen gebruiken om stap voor stap reductie mogelijk te maken.

We wensen jullie veel succes met jullie eigen vervangingsbeleid rond oplosmiddelen in de Sign en Zeefdruk.

Met algemene vragen kan je contact opnemen met de Helpdesk Arbografimedia: info@arbografimedia.nl of bel 020 – 543 56 65

MEER INFORMATIE

Voor meer informatie verwijzen we naar het ARBO-platform van de sociale partners:

Arbografimedia

info@arbografimedia.nl

arbografimedia.nl

020 543 56 65

Werknemers kunnen met specifieke vragen contact opnemen met:

FNV

fnv.nl

088 368 03 68

CNV Vakmensen

cnv.nl

030 751 10 01

De Unie

unie.nl

0345 851 951

Werkgevers kunnen met specifieke vragen contact opnemen met:

KVGO

info@kvgo.nl

kvgo.nl

020 543 56 78

Bij de samenstelling van brochure goede praktijken: Oplosmiddelenreductie in de sign en zeefdruk is de grootste zorgvuldigheid in acht genomen. De samenstellers kunnen evenwel geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die voortvloeit uit het gebruik van deze informatie.

©2022 Raad voor Overleg in de Grafimedia Branche (ROGB) en Dienstencentrum B.V.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd of worden opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, in enige vorm of op enige wijze, zonder schriftelijke toestemming van de makers en eigenaars .

Auteur en ontwikkeling Dienstencentrum en Gert Jan van Heijningen
Uitgiftemaand: juni 2022, versie 01

Vormgeving concept: Studio Ontpopt
Redactie: Dienstencentrum

Deze goede praktijken is een gezamenlijke uitgave van de paritaire Werkgroep Arbeid & Gezondheid Grafimedia (WAGG), een initiatief van de sociale partners in de grafimedia- en communicatiebranche.

De uitgave is tot stand gekomen dankzij de financiële ondersteuning van de Raad voor Overleg in de Grafimedia Branche (ROGB), in het kader van de ontwikkeling van het Arbobeleid 'Gezond Ondernemen in de Grafimedia'.